

NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, December 2014

Indhold

Artikel: Udlevering i international strafferet – af videnskabelig assistent Henning Bang Fuglsang Madsen Sørensen

Publikationer: Artikler og bøger

Nyt fra Juridisk Institut: Konference: Maritime Piracy - Remaining legal challenges and lessons learned, Nye ansatte på Juridisk Institut, Ole Hammerslev tiltræder som professor i Oslo

Efteruddannelse: Valgfag på kandidatordningen (tompladsordningen), skræddersyet efteruddannelse

Ny forskning

Udlevering i international strafferet

Af videnskabelig assistent Henning Bang Fuglsang Madsen Sørensen

Udlevering har været en væsentlig del af den internationale strafferet i hvert fald siden 2.300 f. Kr., hvor Ramses II af Ægypten og Prins Hattusili III af Hittite indgik en fredsaftale og heri blandt andet forpligtede sig til at udlevere lovovertrædere til hinanden. Af aftalen fremgik til de udleveredes beroligelse, at dommen over de pågældende ikke måtte omfatte fjernelse af tunge, øjne, ører eller fødder, ligesom de udleveredes hjem, hustruer eller børn ikke måtte skades. I middelalderens Europa anvendtes udlevering siden primært til forfølgning af politiske modstandere, mens trangen til at have ulejlighed med at retsforfølge almindelige kriminelle var anderledes begrænset. Efter den franske revolution ændredes synet på politiske dissidenter, således at enhver civiliseret stat måtte anse det for sin fornemmeste pligt at beskytte disse mod regenternes urimelige brug af strafforfølgning i hjemlandet. Tilsvarende medførte kravet om statens evne til at beskytte borgerne mod urimelige overgreb, at forfølgningen af almindelige kriminelle ikke kunne opgives blot fordi de kriminelle flygtede ud af landet, og udlevering blev dermed nu integreret i international strafferet ved at verdens stater indgik en lang række konventioner om udlevering.

Udlevering var dog en ganske omstændig og bekostelig affære, primært fordi konventionerne forudsatte at sagerne skulle sendes via de diplomatiske kanaler. Efterfølgende anmodninger om yderligere oplysninger og konkrete aftaler om f.eks. udleveringens faktiske gennemførelse skulle tilsvarende sendes via de diplomatiske kanaler, og en udleveringssag var dermed en langsommelig og omkostningstung affære, som kun anvendtes når sagens bevisligheder var særdeles overbevisende. Verdens første udleveringslov så dagens lys i Belgien i 1835, men mange lande undlod at regulere spørgsmålet om udlevering i national ret således at afgørelsen om hvorvidt udlevering skulle ske, reelt var overladt til regeringens frie skøn. I dansk ret blev udlevering således først lovreguleret i 1967. Samtidig sikrede konventionerne som hovedregel, at de involverede stater ikke var forpligtede til at udlevere egne statsborgere. Udlevering var dermed ikke blot en langsommelig og omkostningstung affære, men også alene relevant når den mistænkte var fremmed statsborger. Udlevering blev derfor kun anvendt yderst sjældent og selv i tiden efter Anden Verdenskrig gennemførte Danmark ofte mindre end en håndfuld udleveringer om året. Når disse udleveringer alene rettedes mod fremmede statsborgere i sager med betydelig bevissikkerhed, tiltrak disse sager sig sjældent større opmærksomhed.

NOTA BENE NOTA BENE NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, December 2014

Dette ændredes fundamentalt med den europæiske arrestordre fra 2002. Nu aftalte EU's medlemsstater, at udleveringssagerne ikke længere skulle være et politisk anliggende for diplomatiet. I stedet skulle sagerne alene behandles administrativt, ligesom det alene skulle være forbeholdt den begærende medlemsstat at vurdere sagens bevismateriale. Dermed introduceredes princippet om gensidig anerkendelse, som siden har udviklet sig til hjørnестenen i udviklingen af EU-strafferetten. Samtidig fjernedes muligheden for at nægte udlevering af egne statsborgere, ligesom det i visse tilfælde er muligt at kræve borgere udleveret fra andre medlemsstater for forhold, som end ikke er strafbart i den pågældende medlemsstat. Visse dele af denne mere vidtgående adgang til at udlevere har siden bredt sig til udlevering til stater udenfor EU, således at det nu f.eks. også er muligt at udlevere danske statsborgere til stater udenfor EU.

Udlevering har dermed udviklet sig fra et instrument, som kun anvendtes meget sjældent og da kun i meget sikre straffesager mod fremmede statsborgere til et hyppigt og helt rutinemæssigt anvendt instrument, som sikrer effektiv strafforfølgning i enhver sag, hvor den mistænkte opholder sig i en anden medlemsstat. Samtidig er sagsbehandlingstiden reduceret fra typisk mere end et år til ganske få dage eller få uger, ligesom hyppigheden er steget, således at Danmark nu gennemfører typisk mellem 50 og 100 udleveringer om året. Sager som udlevering af Camilla Broe til strafforfølgning i USA og Niels Holck til strafforfølgning i Indien har tiltrukket sig betydelig opmærksomhed i medierne og i den brede offentlighed, og udlevering er nu et hyppigt anvendt strafferetligt instrument af væsentlig betydning for mange mennesker.

Udlevering har dog bevaret sin særegne status som et folkeretligt instrument i den udenrigspolitiske sfære, hvor regeringen reelt frit kan beslutte om en udlevering skal gennemføres og i givet fald hvilke betingelser, der skal knyttes til udleveringen. Her adskiller den europæiske arrestordre sig fra de klassiske udleveringsinstrumenter, idet en nægtelse af udlevering ud over hvad der er hjemlet i rammeafgørelserne vil blive betragtet som et brud på EU-retten. Udlevering til stater udenfor EU sker efter de almindelige folkeretlige principper, hvor stater forventes at loyalt ville opfylde sine forpligtelser i overensstemmelse med indgåede traktater og konventioner. Dette er selvfølgelig ikke altid tilfældet, senest illustreret ved problemerne med at få udleveret den mistænkte i sagen vedrørende drabsforsøget mod Lars Hedegaard fra Tyrkiet til Danmark. Sagen udviklede sig til en diplomatisk krise, hvor udenrigsministeren til sidst måtte vurdere om sagen skulle forfølges yderligere på bekostning af andre udenrigspolitiske mål.

Når udlevering hører under udenrigspolitikken, kan udlevering ikke betragtes som et straffeprocessuelt indgreb på linje med ransagning, beslaglæggelse eller varetægtsfængsling. Dette er i sig selv bemærkelsesværdigt, idet en udleveringssag naturligt indeholder netop disse elementer – den mistænkte får sin bolig ransaget for effekter af betydning for den udenlandske straffesag, får beslaglagt sådanne effekter og varetægtsfængsles indtil der er taget stilling til spørgsmålet om udlevering og forbliver derefter varetægtsfængslet indtil en eventuel udlevering kan gennemføres. Disse konkrete undersøgelser gennemføres af politiet, som også sigter den mistænkte på samme måde som hvis den mistænkte skulle strafforfølges efter dansk ret. Såfremt udlevering ikke kan gennemføres, sikrer straffelovens § 8, nr. 5, endda dansk straffemyndighed, og det er dermed ikke nødvendigvis helt klart hvorvidt den mistænkte ved sin anholdelse kan forvente at blive udleveret til strafforfølgning i en anden stat eller kan forvente at sagens bevismateriale overføres til Danmark med henblik på at gennemføre straffesagen herhjemme.

Den umiddelbare konsekvens af, at udlevering ikke kan betragtes som et straffeprocessuelt indgreb er selvfølgelig, at den sædvanlige beskyttelse af den mistænkte rettigheder heller ikke finder anvendelse. Udleveringsloven, som regulerer udlevering fra Danmark til andre stater, sikrer ganske vist den mistænkte retten til en forsvarer. Dette sikres af § 14 ved udlevering til stater udenfor EU og Norden, § 18 b, stk. 3 ved udlevering til EU-medlemsstater udenfor Norden og § 18 h, stk. 3 ved udlevering til de nordiske lande. I forbindelse med beskikkelse af forsvareren finder retsplejelovens kapitel 66 om beskikkelse og valg af beskikket forsvarer tilsvarende anvendelse. I forbindelse med undersøgelsen af hvorvidt betingelserne for udlevering er opfyldte, kan politiet anvende retsplejelovens bestemmelser om anholdelse og varetægtsfængsling (retsplejelovens kapitel 69 og 70), legemsindgreb (retsplejelovens kapitel 72), ransagning (retsplejelovens kapitel 73), beslaglæggelse og edition (retsplejelovens kapitel 74) og anvendelsen

NOTA BENE NOTA BENE NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, December 2014

af andre efterforskningskridt (retsplejelovens kapitel 75 a). Disse efterforskningskridt finder anvendelse i samme omfang som i sager af tilsvarende art, der forfølges her i landet.

Den obligatoriske beskikkelse af en forsvarer og anvendelsen af de oplyste indgreb har dermed sin egen hjemmel i udleveringsloven, og henvisningerne til retsplejeloven angår alene de processuelle omstændigheder, som f.eks. hvorvidt politiet eller retten har kompetence til at beslutte indgrebets gennemførelse. Det følger således også modsætningsvis, at der i udleveringssager ikke kan ske indgreb i meddelelshemmeligheden efter retsplejelovens kapitel 71. Dette indgreb kan alene anvendes i forbindelse med danske straffesager.

Udleveringens særegne karakter bliver dog tydeligst i de sager, hvor strafforfølgningen slutes ved påtaleopgivelse eller frifindelse. Hvis dette sker i en sædvanlig dansk straffesag, vil den pågældende kunne rejse krav om erstatning efter bestemmelserne i retsplejelovens kapitel 93 a. Efter disse bestemmelser gælder et objektivt erstatningsansvar for frihedsberøvelser, mens erstatning for andre straffeprocessuelle indgreb mod sigtede ydes på et fakultativt grundlag. Ikke-sigtede kan desuden også opnå erstatning for straffeprocessuelle indgreb efter en rimelighedsbetragtning, mens erstatning i øvrigt kan kræves efter dansk rets almindelige regler om erstatning. Kravene rejses overfor den regionale statsadvokat, som træffer en administrativ afgørelse med klagemulighed til Rigsadvokaten. Herefter kan erstatningssøgende kræve, at den regionale statsadvokat indbringer sagen for byretten med mulighed for at anke til landsretten. Såvel materielt som processuelt er de gældende regler om erstatning i anledning af strafforfølgning ganske favorable for erstatningssøgende, hvilket er en naturlig konsekvens af, at det er umuligt at undgå, at uskyldige borgere af og til underkastes strafforfølgning uden at være skyldige i et strafbart forhold. I sig selv er det i samfundets interesse at myndighederne råder over effektive muligheder for at efterforske forbrydelser, men omkostningerne ved at være udsat for en straffeprocessuel forfølgning må da også bæres af samfundet og ikke den enkelte borger. Erstatningsbestemmelserne kan dermed til en vis grad betragtes som en forsikringslignende ordning. Samtidig giver strafforfølgning mulighed for at foretage indgreb i borgernes grundlæggende rettigheder. Når borgerne siden viser sig at være uskyldige, må almindelige betragtninger om retsstatens forpligtelse til at beskytte borgernes grundlæggende rettigheder medføre, at staten ifalder et erstatningsansvar på et skærpet grundlag, når disse indgreb rammer uskyldige borgers grundlæggende rettigheder.

Af udleveringslovens forarbejder fremgår, at bestemmelserne om erstatning i anledning af strafforfølgning finder anvendelse i udleveringssager "med de fornødne lempelser". Det fremgår ikke nærmere af forarbejderne hvori disse lempelser består, og spørgsmålet har derfor givet anledning til betydelige udfordringer for såvel anklagemyndigheden som de erstatningssøgende de senere år.

Fronterne har særligt været trukket op i spørgsmålet om hvilket faktum, der udløser erstatningsansvaret efter retsplejelovens kapitel 93 a. De erstatningssøgende har her henvist til, at erstatningsansvaret måtte være en realitet, når den udenlandske straffesag slutter ved påtaleopgivelse eller frifindelse, således at de danske myndigheder dermed også ifalder et erstatningsansvar for den udenlandske straffesag. Dette kan begrundes i ordlyden i retsplejelovens § 1018 a, som slår fast, at "Den, der har været anholdt eller varetægtsfængslet som led i en strafferetlig forfølgning, har krav på den derved tilføjede skade, såfremt påtale opgives eller tiltalte frifindes [...]". Heroverfor har anklagemyndigheden gjort gældende, at danske myndigheder alene er ansvarlige for udleveringssagen, og et erstatningsansvar var derfor betinget af, at udleveringen var gennemført uanset at udleveringslovens betingelser for udlevering ikke var opfyldt.

Spørgsmålet fandt sin endelige afgørelse ved Højesterets dom af 26.8.2014. Sagen, som er kendt i den brede offentlighed som Camilla Broe-sagen, tog sin begyndelse, da USA den 30.8.2007 anmodede Danmark om udlevering af en dansk statsborger til strafforfølgning for narkotika-kriminalitet. Kvinden blev anholdt og varetægtsfængslet den 5. december 2007 og blev herefter udleveret til USA den 4. september 2009. I denne periode var hun dels varetægtsfængslet og dels løsladt med meldepligt. Efter udleveringen til USA forblev hun varetægtsfængslet indtil sagen den 19. februar 2010 blev afvist af distriktsdomstolen i Florida på grund af forældelse. Efter kvinden var rejst hjem til Danmark, rejste hun nu krav om erstatning efter retsplejelovens kapitel 93 a.

NOTA BENE NOTA BENE NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, December 2014

Under behandlingen af udleveringssagen havde anklagemyndigheden fremlagt en erklæring fra de amerikanske myndigheder, hvoraf det fremgik, at de amerikanske myndigheder ikke fandt, at sagen var forældet. Herefter havde Østre Landsret godkendt udleveringen, og anklagemyndigheden mente derfor, at det ikke kunne bebrejdes anklagemyndigheden, at sagen efter en omfattende prøvelse ved den amerikanske domstol alligevel viste sig at være forældet. Idet anklagemyndigheden således fandt, at udleveringsbetingelserne havde været opfyldte, blev kravet herefter afvist.

Dette afslag blev indbragt for byretten i Lyngby, som behandlede sagen i februar 2013. Her nåede byretten frem til, at straffesagen og ikke udleveringssagen måtte danne grundlag for erstatningssagen, og tillagde herefter kvinden erstatning. Byretten fandt dog kun, at der kunne ydes erstatning for den tid, kvinden var fængslet i Danmark, idet krav om erstatning for fængsling i USA måtte rettes mod de amerikanske myndigheder. En dommer stemte herefter for at afvise erstatning med henvisning til at erstatningssøgende ved sin adfærd forud for strafforfølgningen selv havde givet anledning til sagen og erstatning dermed måtte afvises med henvisning til erstatningssøgendes egen skyld.

Anklagemyndigheden ankede herefter sagen til landsretten, der ligesom byretten nåede frem til, at erstatningssøgende var berettiget til erstatning når den udenlandske straffesag sluttedes ved påtaleopgivelse eller frifindelse. Et flertal af landsrettens dommere fandt dog, at erstatningssøgende ved sin adfærd selv havde givet anledning til straffesagen, og erstatning derfor måtte afvises med henvisning til egen skyld.

Erstatningssøgende fik herefter tilladelse til at indbringe sagen for Højesteret. I modsætning til byretten og landsretten fandt Højesteret at spørgsmålet om erstatning måtte afgøres ud fra, hvorvidt udleveringslovens betingelser for udlevering havde været opfyldte. Henset til, at danske domstole måtte kunne forlade sig på erklæringen om mulig forældelse fra de amerikanske myndigheder, fandt Højesteret herefter, at den danske stat ikke kunne holdes ansvarlig for at sagen efterfølgende viste sig at være forældet. Idet udleveringsbetingelserne dermed var opfyldte, måtte erstatningskravet afvises. Af dommens præmisser fremgår klart, at spørgsmålet om erstatningssøgendes egen skyld i forbindelse med straffesagen ikke kan tillægges betydning.

Med Højesterets dom har spørgsmålet om erstatning for frihedsberøvelse ved udlevering dermed fundet sin endelige afgørelse således at erstatning er betinget af, at udlevering er sket selv om udleveringslovens betingelser for udlevering ikke er opfyldte. Henset til, at udleveringsbetingelserne indrømmer myndighederne et betydeligt råderum for et konkret skøn i den enkelte sag, vil det i realiteten have undtagelsens karakter at der vil være grundlag for at rejse krav om erstatning i udleveringssager.

I stedet vil den udleverede borger være henvist til, at rejse kravet overfor myndighederne i den stat, som har begæret udleveringen. Når Danmark nægter at udlevere den eftersøgte, vil dette dog ikke medføre, at den begærende stat vil indstille strafforfølgningen. Dette vil alene bero på hvorvidt det strafferetlige ansvar er forældet i den pågældende stat. Med Højesterets dom er der dermed skabt en retstilstand, hvor erstatningssøgende henvises til at forfølge sit krav overfor den samme stat, som fortsat ønsker at strafforfølge den pågældende. I realiteten er erstatningssøgende således afskåret fra at forfølge sit krav.

Henset til, at den personlige frihed er en grundlæggende rettighed, som sikres både ved Grundloven, ved EMRK og ved EU's charter om grundlæggende rettigheder forekommer det vanskeligt at forene Højesterets resultat med den almindelige forståelse af retsstatens helt grundlæggende forpligtelse til at beskytte borgernes grundlæggende rettigheder. Særligt i lyset af den forholdsvis hyppige brug af udlevering og ikke mindst muligheden for at udlevere egne statsborgere til stater over hele verden, havde det været ønskeligt, at Højesteret havde benyttet denne lejlighed til at slå fast, at indgreb i den personlige frihed må betragtes med den allerstørste alvor, og derfor må medføre, at borgerne skal nyde en særlig beskyttelse.

Publikationer

Artikler

Bent Ole Gram Mortensen har udgivet "Legal Framework as a Core Element of District Cooling Success - The Case of Denmark" i *Journal of Power and Energy Engineering*, vol. 2, nr. 9, s. 41-48, 2014.

Christian Højer Schjøler har sammen med Frederik Waage udgivet "Ligebehandlingsnævnets rolle som mandatar i civile retssager" i *Juristen*, nr. 5, s. 176-184, 2014.

Emily Hartz har sammen med Annette Olesen og Rikke Gottrup udgivet "Har vi sat retssikkerheden til salg?" i *Retfærd*, nr. 3/149, s. 25-44, 2014.

Henning Bang Fuglsang Madsen Sørensen har udgivet "Ensretningsprincippet i retsplejelovens kapitel 89" i *Ugeskrift for Retsvæsen*, 6 s., 2014.

Jakob Juul-Sandberg har udgivet "Hvornår afviger lejen »væsentligt« fra det lejedes værdi (eller markedslejen)? - en kommentar til U2011.1639H og T:BB 2014.457 V" i *Tidsskrift for Bolig- og Byggeret*, nr. 4, s. 449-456, 2014.

Jakob Juul-Sandberg har udgivet "Tortgodtgørelse til lejer i forbindelse med udlejers uberettigede ophævelse af et lejemål" i *Fuldmægtigen*, 6 s., 2014.

Kim Østergaard har udgivet "Relevansen af interdisciplinær forskning og empiri i samfundsvidenskaben" i *Retfærd*, nr. 3/149, s. 3-24, 2014.

Kim Østergaard har udgivet "Nærmest til at bære risikoen i kontraktretten i et retsøkonomisk perspektiv" i *Rettsøkonomi i nordiske dommer, skriftserie 197*, 2014.

Lars Terkilsen har udgivet "Valgfrihed og EU-skatteret" i *Skat Udland*, art. nr. 77, 2014.

Linda Kjær Minke har udgivet "Cooking in prison – from crook to cook" i *International Journal of Prisoner Health*, vol. 10, iss. 4, 19 s., 2014.

Mette Winther Løfquist har udgivet "Corporate governance i danske pengeinstitutter: - et nyt instrument til fremtidssikring" i *Erhvervsjuridisk Tidsskrift*, s. 165-185, 2014.

Mette Winther Løfquist har udgivet "Corporate governance i pengeinstitutter" i *Nordisk Tidsskrift for Selskabsret*, s. 88-108, 2014.

Mette Winther Løfquist har udgivet "Er bægeret nu fyldt op?: De seneste tiltag i reguleringen af pengeinstitutters corporate governance" i *Erhvervsjuridisk Tidsskrift*, nr. 3, s. 243-257, 2014.

Ole Hammerslev har sammen med Mikael Rask Madsen udgivet "The return of sociology in Danish socio-legal studies: a survey of recent trends" i *International Journal of Law in Context*, vol. 10, nr. 3, s. 397-415, 2014.

Ulrike Barten har udgivet "Der Südschleswigsche Wählerverband 2013: Sonderstatus einer Minderheitenpartei auf dem Prüfstand" i *Europäisches Journal für Minderheitenfragen*, vol. 7, nr. 2, s. 140-153, 2014.

NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, December 2014

Bøger

Bent Ole Gram Mortensen har udgivet "Udtrædelsesgodtgørelse" i *Rettsøkonomi i nordiske dommer*. Oslo: Institutt for privatret, af Universitetet i Oslo, vol. 197/2014, s. 175-197.

Birgit Feldtmann har sammen med Thomas Elholm udgivet "Criminal Jurisdiction: A Nordic Perspective", Jurist- og Økonomforbundet, 2014.

Camilla Hørby Jensen har udgivet kapitel 8-9 samt 17-18 i *Dansk Privatret*, af René Franz Henschel (red.), 18. udg., Jurist- og Økonomforbundet, 2014.

Camilla Hørby Jensen har sammen med Nis Jul Clausen udgivet "Sikkerhed i fordringer", 7. udg., Karnov Group, 2014.

Hanne Marie Motzfeldt har sammen med Jørgen Albæk Jensen og Michael Hansen Jensen udgivet "Grundlæggende forvaltningsret", 6. udg., Samfundslitteratur, 2014.

Hans Viggo Godsk Pedersen har udgivet kapitel 6-7, 19 samt 35-36 i *Dansk Privatret*, af René Franz Henschel (red.), 18. udg., Jurist- og Økonomforbundet, 2014.

Henning Bang Fuglsang Madsen Sørensen har udgivet "International and European Approaches to Extraterritorial Liability for Violation of Fundamental Rights in International Criminal Law" i *European Yearbook on Human Rights*, af Wolfgang Benedek, Florence Benoit-Rohmer, Wolfram Karl, Matthias C. Kettemann, Manfred Nowak, Intersentia Uitgevers N.V., s. 269-281, 2014.

Jakob Juul-Sandberg har udgivet "Det lejedes værdi", 3. udg., Karnov Group, 2014.

Kristina Siig har udgivet "Legal risk management in shipping - everyday contracts", Weilbachs forlag, 2014.

Nis Jul Clausen har sammen med Paul Krüger Andersen udgivet "Børsretten", 5. udg., Jurist- og Økonomforbundet, 2014.

Nis Jul Clausen har udgivet kapitel 14-16 samt 20-22 i *Dansk Privatret*, af René Franz Henschel (red.), 18. udg., Jurist- og Økonomforbundet, 2014.

Thomas Elholm har udgivet "Legitimacy and EU Criminal Law Regulation" i *Legitimacy and Trust in Criminal Law, Policy and Justice: Norms, Procedures, Outcomes*, af Nina Peršak, Ashgate, s. 71-88, 2014.

Thomas Elholm har udgivet "Procesbevillingens betydning for strafferetten" i *Procesbevillingsnævnet. Årsberetning 2013*, af Procesbevillingsnævnet, s. 23-41, 2014.

Ulrike Barten har udgivet "Minorities, Minority Rights and Internal Self-Determination" Springer-Verlag Berlin Heidelberg, 2014.

NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, December 2014

Nyt fra Juridisk Institut

Konference: Maritime Piracy - Remaining legal challenges and lessons learned

Lektor Birgit Feldtmann og Lektor Kristina Siig, Juridisk Institut, afholder konference om maritim sikkerhed under overskriften MARITIME PIRACY - Remaining legal challenges and lessons learned.

Konferencen strækker sig over to dage fra mandag d. 8. december til tirsdag d. 9. december 2014, hvor forskere indenfor jura og andre samfundsvidenskabelige discipliner vil diskutere spørgsmål i forbindelse med pirateri og maritim sikkerhed.

Du kan læse mere om konferencen på www.sdu.dk/piracy2014.

Nye ansatte på Juridisk Institut

I løbet af 2014 er det kommet mange nye ansigter, og der er sket mange rokeringer af de i forvejen ansatte på Juridisk Institut.

Ayo Næsberg-Andersen er ansat som adjunkt ved Juridisk Institut med virkning fra 1. juli 2014. Ayo har tidligere været ansat ved Juridisk Institut som ph.d.-stipendiat. Ayos primære forskningsområde er forvaltningsret og menneskerettigheder.

Bassah Khalaf har indleveret sin ph.d.-afhandling med titlen "Sekundær EU-opholdsret, en retsdogmatisk analyse af familiemedlemmers afledte opholdsret i unionsborgerens oprindelsesstat". Afhandlingens hovedtema har derfor været en retsdogmatisk undersøgelse af Domstolens praksis vedrørende den sekundære frie bevægelighed. Bassah er fra 1. november 2014 ansat som videnskabelig assistent på Juridisk Institut, hvor hendes forskning vil falde indenfor EU-retten og den frie bevægelighed samt dansk udlændingeret.

Christian Frier er ansat som ph.d.-stipendiat med virkning fra 1. december 2014. Christian skal beskæftige sig med private aktørers rolle i maritim sikkerhed. Christian har forinden sin tiltrædelse været ansat på Juridisk Institut som videnskabelig assistent, og er desuden cand.jur. fra SDU.

Hanne Marie Motzfeldt er ansat som videnskabelig assistent ved Juridisk Institut fra 1. august 2014. Hanne har tidligere beskæftiget sig med offentlig ret på Aalborg Universitet, hvorefter hun startede som fuldmægtig ved Folketingets Ombudsmand, hvor hun arbejdede i den almene afdeling. Hanne Marie Motzfeldt har sideløbende undervist og publiceret indenfor områderne persondataret, forvaltningsret, og børns rettigheder

Henning Bang Fuglsang Madsen Sørensen er tiltrådt som videnskabelig assistent fra 1. august 2014 på Juridisk Institut, hvor han skal undervise i kriminalret og deltage i forskningen i international strafferet og EU-strafferet. Henning indleverede sin ph.d. ved Aarhus Universitet i juli 2014 med titlen "Den europæiske arrestordre og retten til erstatning", hvorefter han afviklede ph.d.-programmets obligatoriske miljøskifte ved Juridisk Institut på SDU.

Julie Tamberg er ansat som ekstern lektor med virkning fra 1. september. Julie underviser i erhvervsret på Det Tekniske Fakultet, og hun skal for eftertiden undervise i socialret.

Kenneth Melancton Nielsen er ansat som videnskabelig assistent den 1. juni 2014, hvorefter han er tiltrådt som adjunkt med virkning fra 1. oktober 2014. Kenneth har en ph.d.-grad fra Syddansk Universitet, og han er nu vendt

NOTA BENE

Nyhedsbrev fra Juridisk Institut, Syddansk Universitet, December 2014

tilbage efter en stilling i advokatbranchen. Kenneth er fagansvarlig for og underviser i faget formueret, og hans primære forskningsområde er transportret, international handelsret og transportret samt retlige aspekter af rejser og turisme.

Kim Østergaard tiltrådte med virkning fra 1. februar 2014 som professor (mso) på Juridisk Institut. Kim er fagansvarlig for og underviser i fagene obligationsret, rets- og kontraktøkonomi samt metode, argumentation og videnskabsteori. Kims forskningsmæssige interesse er koncentreret om den almindelige obligationsret og de særlige obligationsretlige problemstillinger inden for transport- og mellemmandsretten. Endvidere forsker Kim i de metodiske udfordringer, der er i krydsfeltet mellem jura og økonomi.

Niels Skovmand Rasmussen har indleveret sin ph.d.-afhandling med titlen "Samspillet mellem formelle og uformelle retskildetyper – med fokus på gråzoneområdet mellem regeludstedelse og tilsyn i national og EU-kapitalmarkedsret" til bedømmelse. Bedømmelsesudvalget består af professor Nina Dietz Legind (formand), professor Jesper Lau Hansen samt professor Mårten Knuts. Den foreløbige dato for forsvaret er d. 16. januar 2015 klokken 14. Niels er ansat som videnskabelig assistent på Juridisk Institut med virkning fra 1. oktober 2014.

Peter Sand Henriksen er ansat som videnskabelig assistent ved Juridisk Institut med virkning fra 15. august 2014. Peter er uddannet cand.jur. fra Syddansk Universitet i 2014. Peter underviser i kreditsikring og civil tvangsfuldbyrdelse samt erhvervsret.

Sten Schaumburg-Müller er ansat som professor (mso) ved Juridisk Institut fra 1. september 2014 og i et fast professorat fra 1. december. Sten skal undervise i bl.a. retsfilosofi, medieret og philosophy of the law of nations. Sten har arbejdet som advokat i 12 år samt undervist i menneskerettigheder på et universitet i Changchun. Sten har ligeledes været i Mexico i 3 måneder, hvor han lavede feltarbejde, og 2 år i Zambia som women's human rights advocacy advisor, hvor han arbejdede med retshjælp. Stens forskning omfatter medieret, menneskerettigheder og retsfilosofi.

Stine Piilgaard Pomer Nielsen er ansat som videnskabelig assistent fra 1. august 2014. Stine er uddannet cand.soc. fra Roskilde Universitet. Hendes undervisningsområde er inden for det retssociologiske felt, hvor hun i dette semester underviser i fagene Law, Power and Professions, Law in Practice and Legal Consciousness, Human Rights samt retssociologidelen af Retshistorie, retssociologi og retsfilosofi. Stine har de sidste to år undervist i sociologi på SDU i Esbjerg.

Thomas Elholm er blevet ansat som konstitueret institutleder på Juridisk Institut med virkning fra 1. august 2014. Thomas har tidligere været ansat som professor ved Juridisk Institut, hvor hans primære forskningsområde har været strafferet.

Ole Hammerslev tiltræder som professor i Oslo

Ole Hammerslev tiltræder pr. 1. januar 2015 en deltidsstilling som Professor II ved Institutt for kriminologi og retssociologi på Oslo Universitet.

Efteruddannelse

Valgfag (tompladsordning)

Juridisk Institut udbyder et stort antal valgfag på kandidatniveau. Der er mulighed for at følge et eller flere af disse fag på den såkaldte tomladsordning. For 4.100 kr. kan man følge og gå til eksamen i et fag. De udbudte fag fremgår via nedenstående link:

- Se valgfagsoversigt på cand.jur. og cand.merc.(jur.):
www.sdu.dk/Information_til/Studerende_ved_SDU/Din_uddannelse/Kandidat/Jura_kandidat/Uddannelsens_opbygning/Valgfagsoversigt
- Se valgfagsoversigt på Master of Social Sciences in International Security and Law:
www.sdu.dk/en/Information_til/Studerende_ved_SDU/Din_uddannelse/Kandidat/IntSecureLaw/Uddannelsens_opbygning/Fagbeskrivelser

Man bør være opmærksom på, at der vil være forskellige undervisningsformer afhængig af antal tilmeldte til faget. Bemærk at et fag typisk vil udgøre 30 lektioner.

Yderligere information kan fås på Studieadministrationen, Studienævn for Jura ved Diana Bredal Midskov på dbmi@sam.sdu.dk

Skræddersyet efteruddannelse

Hvis du har forslag til et efteruddannelseskursus, der kan indgå som en del af den obligatoriske efter-uddannelse for advokater eller revisorer, hører vi gerne fra dig. Send en mail til institutleder Nina Dietz Legind på ndj@sam.sdu.dk indtil 01/08-2014. Herefter kontaktes institutleder Thomas Elholm på tel@sam.sdu.dk.

Udtalelser om tomladsordningen

Advokat Claus H. Schultz og advokat Nils-Erik Kallmayer fra Advokatfirmaet Skjøde Knudsen & Partnere (www.skj-advokat.dk) har erfaring med tomladsordningen og udtaler:

*"Vi har fulgt faget **International Transport Law**, og kurset har givet et godt overblik over retsområdet. Faget har været relevant i forhold til de efteruddannelseskrav, der stilles til advokater."*